

DRŽAVNO GLASILO V LJUBLJANI

Číslo 36 IV 1931

Poprečnina v gotovini plačana

.....krat,log.

10 40

ŠTEVIŁKA 4

LETNIK XXXII

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI

V LJUBLJANI, DNE 15. APRILA 1931

VSEBINA: Dr. Vlado Valenčič: Kritikom zadružništva. — Naši referati na XV. mednarodnem kmetijskem kongresu v Pragi. — I. T.: Položaj lesne trgovine. — Bilance ljubljanskih bank. — Banovinski in državni proračun 1931/32. — Poročilo in računski zaključek Zadrुžne zveze v Ljubljani za l. 1930. — Gospodarski pregled. — Zvezine objave. — Iz gospodarstva. — Iz našega zadružništva.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 4, l. 1931.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Glavna skupština Seoske blagajne za štednjo i zajmove u Aleksandrovu, otok Krk, r. z. z n. j., obdržavat će se dne 10. maja 1931. u 16 sati u društvenim prostorijama. Dnevni red: čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine. 2. izveštaj upravnog i nadzornog odbora. 3. čitanje i odobrenje račun. zaključka za god. 1930. 4. izbor nadzornog odbora. 5. eventualija.

Glavna skupština Gospodarskog društva u Aleksandrovu, otok Krk, r. z. z o. j., obdržavat će se dne 31. maja 1931. u 16 sati u društvenim prostorijama. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine. 2. izveštaj upravnog i nadzornog odbora. 3. čitanje i odobrenje računskog zaključka za god. 1930. 4. izbor nadzornog odbora. 5. izbor rasudišta. 6. eventualija.

Redni občni zbor Kmetijske zadruge v Cerkljah pri Kranju, r. z. z o. z., se bo vršil dne 26. aprila 1931 v hiši Jan. Narobe v Cerkljah št. 18. ob 3. uri pop. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. volitev treh članov načelstva. 3. volitev nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1930. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Cerknici, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo 26. aprila 1931 ob 3. uri popoldne v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. odobrenje račun. zaključka za l. 1930. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Cirkovcah, r. z. z n. z., se bo vršil dne 3. maja 1931 ob 8. uri v posojilničnem prostoru v Cirkovcah. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje računskega zaključka za l. 1930. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Strojne zadruge v Cirkovcah, r. z. z o. z., se bo vršil dne 3. maja 1931 ob pol 9. uri v posojilničnem prostoru v Cirkovcah. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje računskega zaključka za l. 1930. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Dobropoljah, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo dne 10. maja t. l. ob 4. uri popoldne v društvenem gostilniškem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva.

3. odobritev račun. zaključka za l. 1930. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečko-delavske hranilnice in posojilnice v Dolu pri Hrastniku, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo dne 3. maja t. l. ob 8. uri zjutraj v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje in odobritev zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. čitanje in odobritev računskega zaključka za l. 1930. 4. nadomestne volitve. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dragatušu, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo dne 26. aprila t. l. ob 15. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čit nje revizijskega poročila. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1930. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dramljah, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo dne 26. aprila 1931 v uradnem prostoru ob 8. uri zjutraj. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. potrjenje račun. zaključka za l. 1930. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Gornjemgradu, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo dne 3. majnika ob 8. uri popoldne v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev račun. zaključka za l. 1930. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

Izredni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Horjulu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 10. maja 1931, ob 3. uri popoldne v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. odstavitev načelstva. 2. volitev načelstva. 3. slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske zadruge na Homcu, r. z. z o. z., se bo vršil 3. maja 1931 ob pol 3. uri v Mežnariji. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1930. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

Občni zbor Konsumnega društva v Št. Jerneju, r. z. z o. z., se bo vršil 26. aprila ob 15. uri v društveni dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika lanskega obč. zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za l. 1930. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Jesenicah, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo dne 26. aprila t. l. ob pol 17. uri v uradnem lokalu v župnišču. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za l. 1930. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. sprememba pravil. 8. slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din na leto, za pol leta 12:50 Din.
 Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Dr. Vlado Valenčič:

Kritikom zadružništva.

V zadnjih dveh letih opažamo, da se mnogo poklicanih in nepoklicanih bavi z vprašanjem našega zadružništva, mu daje dobre nasvete in marsikaj na njem graja. Vemo, da je zadružništvo pojav, ki mu mora javnost posvečati svojo pozornost, in zato smo pripravljene tudi na kritiko glede delovanja našega zadružništva. Toda mislimo, da smemo od vseh kritikov zahtevati, da predmet, o katerem hočejo govoriti, v našem slučaju je to zadružništvo, poznajo in, da ne govorijo o stvareh, ki jih ne razumejo. Po večini pa z našimi kritiki ni tako, zato se tudi navadno ne oziramo na razne glasove, o katerih vemo, da imajo vse drugačne namene kot pa z dobrohotno in upravičeno kritiko kazati zadružništvu pravo pot.

Če smo sedaj namenili besedo našim kritikom, ne storimo to radi tega, ker je postala njihova kritika temeljita, kajti ta se prav nič ne razlikuje od običajne površne kritike, ampak radi oblike, v kateri je bila ta kritika izrečena. Če ne bi odgovorili, bi kdo smatral, da ne odgovarjamo, ker se čutimo krive. Nočemo pa, da bi prevladalo tako mnenje.

Predvsem se mislimo sedaj baviti z izvajanjem g. dipl. oec. Janka Grampovčana, ki jih je pod naslovom: „Kje je polje zadružništva“ objavil v „Trgovskem listu“ od

9. t. m. „Trgovski list“ je poluradno glasilo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, zato ga moramo smatrati kot resen list, ki ve in razume, kaj se v njegovih predalih napiše. Pričakovali bi, da se bodo v njem besede polagale na tehtnico. Vendar pa moramo ugotoviti, da glede omenjenega članka g. Grampovčana ni tako.

G. Grampovčan zahteva, naj se pusti privatni iniciativi prosta pot za udejstvovanje ter naj država ne pospešuje zadružništva, ki da samo nima dovolj podjetnosti ter posameznike v njihovi podjetnosti celo ovira. Člankar je pristaš gospodarskega liberalizma in iz njega izvaja svoje zahteve.

Kot en dokaz, da v zadružništvu ni podjetnosti navaja to, da so zadružne zveze imele 1.600 mil. Din vlog ter, da je od tega nad polovico naloženih v bankah namesto da bi zadruga same denar produktivno naložile. Kdor le malo pozna naše zadružništvo se bo tej trditvi g. Grampovčana čudil, saj nima nobene podlage. Dokazuje pa ta trditev le, da člankar ni pogledal niti bilance posameznih zadružnih zvez, niti statistike o poslovanju zadrug. Iz bilance zvez bi lahko razvidel, da je imela koncem leta 1929 Zadružna zveza v Ljubljani 180 mil. dinarjev vlog, Zveza slovenskih zadrug 23 mil. Din, koliko je imela celjska zveza ne vemo, vzemimo pa, da jih je imela isto toliko kot Zveza slovenskih zadrug, tedaj so imele vse slovenske zveze vlog za okrog

230 mil. Din. Kje pa je g. Grampovčan dobil 1.600 mil.? Toliko vlog so imele koncem leta 1929 vse slovenske zadruga včlanjene v Zadružni zvezi v Ljubljani, Zvezi slovenskih zadrug in bivši celjski zvezi, torej ne zveze, ampak zadruga. Da tega g. Grampovčan ni vedel, dokazuje, da z zelo malo kritičnostjo in resnostjo obravnava to vprašanje.

Trditev g. Grampovčana je, da je nad polovico od 1.600 mil. Din naloženih v bankah. To pa ni res. Statistika nam pove, da so imele zadruga koncem leta 1929 za 1.183 mil. Din posojil in da je pri zvezah in bankah naloženih kakih 400 mil. Din (statistika Zveze slovenskih zadrug naložb nima posebej izkazanih, zato točne vsote ne moremo navesti). Razmerje torej ni tako kot ga predstavlja g. Grampovčan, t. j. da bi bilo nad polovico vlog naloženih v bankah, ampak je pri zvezah oziroma bankah le ena četrtina, tri četrtine pa imajo zadružniki, kmetje, obrtniki, trgovci in drugi, kot posojila. Ker pa dajejo zadruga posojila po ugodnejši obrestni meri kot banke, je jasno, da s tem vršijo za naše gospodarstvo zelo važno in koristno funkcijo. Če pa imajo zadruga eno četrtino vlog likvidno naloženih, je to le hvalevredno, kajti če bi imeli manj, potem bi to že bil znak, da ne polagajo dovoljne pozornosti na svojo likvidnost. Svojo gospodarsko nalogo vrše posojilnice popolnoma pravilno in ne vemo, kako naj bi posojilnice držale likvidna sredstva, če ne kot naložbe v drugih denarnih zavodih.

Očitek g. Grampovčana prav za prav ni bil naperjen proti posojilnicam samim, ampak proti zadružnim zvezam. Zato pogledjmo kako so uporabljene vloge pri zvezah. Od 230 mil. Din vlog, ki so jih imele zveze je bilo pri bankah okrog 110 mil. Din, torej skoraj polovica. Ali pa je zato sklep članarja, da zveze ne vršijo svoje naloge pra-

vilno, upravičen? Zveze so denarne centrale kreditnih zadrug. Kot takim ne zadostuje običajna likvidnost, ampak mora likvidnost biti znatno večja, ker imajo od svojih članic samo kratkoročni denar, dočim imajo drugi denarni zavodi stalne naložbe kapitala svojih vlagateljev. Ravno l. 1930, ko se je pojavilo vsled dviganja vlog ter povpraševanja po posojilih pri posojilnicah pomanjkanje denarja ter so morale posojilnice svoje naložbe dvigati, se je pokazalo kako pravilna je poslovna politika zvez, ki gre za visoko likvidnostjo. Skrbeti pa morajo zveze seveda tudi za primerno obrestovanje svojega obratnega kapitala, ker morajo obrestovati tudi same vloge svojih članic.

Odločno odklonilno stališče zavzema g. Grampovčan proti konzumnemu zadružništvu, ker da dobivajo v konzumnih zadrugah zadružniki za 3—6% povračil, blago 10—15% slabše ter 10—50% dražje kot v privatni trgovini in to „kljub temu, da uživajo zadruga davčne in vozne (?) olajšave in da imajo deloma ali nekatere celotno brezobresten kapital na razpolago od svojih članov v obliki deležev.“

Za vsakega zadrugarja pomenijo te ugotovitve veliko presenečenje, ker mu o takih „gorostasnostih“ dosedaj ni bilo ničesar znanega. Ne vemo v koliko se nanašajo te ugotovitve na zadružništvo državnih nameščencev, ki je prav za prav poldržavna institucija, ker nam razmere v tem zadružništvu niso znane. Kot neosnovane in brez podlage pa jih moramo zavrniti v kolikor se nanašajo na ostalo zadružništvo. Tistih par slučajev, ki jih je baje člankar sam preiskal oziroma dal preiskati z ozirom na kvaliteto in ceno blaga ne more dokazovati ničesar. Toliko poznamo naše zadružnike, da smemo trditi, da bi zadrugam že davno obrnili hrbet, če bi bilo res, da je blago pri zadrugah slabše in dražje kot je v privatni

trgovini. Tudi trditev, da konzumne zadruga na cene nimajo nikakega vpliva ne drži.

Pač pa vemo mi drugačne stvari glede pomena konzumnih zadrug kot pa ji ve g. Grampovčan. V zadnjem času je nek ljubljanski konzum v kraju blizu Ljubljane otvoril svojo poslovalnico. Komaj je bila ta otvorena, že so trgovci javno z oglasili razglasili, da bodo koncem leta dali svojim odjemalcem 3% - no povračilo od nakupljenega blaga. Dokler ni bilo konzumne zadruga v vasi, se na povračilo ni nihče spomnil. G. Grampovčan bo mogoče dejal, da je to brez pomena, toda konzumentom pa to ni vseeno. Podobnih slučajev kot navedeni je cela vrsta in ni dvoma, da je ravno združništvo tisto, ki s svojo konkurenco prisili privatne trgovce, da se zadovoljijo z nižjimi cenami. Če pa ni v zadrugah vedno prvovrstnega blaga je pa vzrok ta, da njih odjemalci, ki so gospodarsko šibkejši sloji, na tako blago ne reflektirajo, ker jim je predrago. Dobijo pa konzumenti blago v zadrugah po vsaj takih pogojih kakor pa pri privatnih trgovcih.

Navajamo pa še en slučaj, ki tudi dokazuje potrebo osvoboditve iz odvisnosti od trgovcev potom združništva. V nekem kmetijskem kraju tvori mleko enega izmed glavnih virov dohodkov. Mleko dobavljajo kmetje v bližnji trg trgovcem tako za njihov lastni konzum kakor tudi za prodajo. Trgovci pa mleka nočejo plačevati v denarju, pač pa zahtevajo od kmetovalcev, da vzamejo za mleko blago. Ker so kmetje od njih odvisni v dvojnem oziru, imajo dvojno škodo. Trgovci zaračunajo mleko po nizkih cenah, blago, ki ga jim v zameno dajo, pa po visokih. G. Grampovčan bo mogoče to imenoval privatno individualno podjetnost, mi pa označujemo to kot izkoriščanje gospodarsko šibkih. Pač različno gledanje na isto stvar! Kmetovalci so se v našem slučaju sicer že skušali osvoboditi iz odvisnosti od

trgovcev, ustavili so dobavo mleka, nekateri pa se dogovora niso držali in, ker ni bilo edinosti med njimi, je cela zadeva končala z neuspehom. Posledica za kmetovalce je bila še ta, da so bili sklicatelji in udeleženci sestanka, na katerem so sklepali o ustavitvi dobave mleka, kaznovani od oblasti, ker sklicatelji niso upoštevali pri sklicanju sestanka zakonskih predpisov. Oblastvu pa jih je ovadil trgovec, ki je imel interes na tem, da akcija ne uspe. Sedaj so si kmetje v tem kraju ustanovili zadrugo z namenom, da bodo potom nje vnovčevali mleko ter si nabavljali razne potrebščine, ki jih morajo sedaj nabavljati pri trgovcih. Naj služi navedeno le kot en primer, kako je včasih potrebno, da drži združništvo privatno podjetnost v spodobnih mejah.

K koncu bi na izvajanja g. Grampovčana omenili tudi to, da ni pravilna njegova trditev o nedemokratičnosti naših zadrug, češ da v zadrugah gospodari navadno le malo število ljudi, ki da si z večinskim volilnim sistemom zagotove z deleži neomejeno oblast v zadrugi. Takih zadrug je prav malo. Vsi sklepi, do katerih je v svojem članku prišel g. Grampovčan se izkažejo kot čisto nepravilni in sicer radi tega, ker je vzel napačne in neresnične predpostavke. Njegovi sklepi so torej le dokaz njegove površnosti pri razpravljanju gospodarskih vprašanj. Zato takega kritika kot je g. Grampovčan z vso upravičenostjo odklanjamo!

Drugi kritik, ki mu hočemo tudi odgovoriti pa je g. inž. R. Lah, ravnatelj Kmetijske družbe. V „Kmetovalcu“ od 31. marca 1931 je v članku „Organizacija kmetijstva“ govoril o potrebi zadružne organizacije za kmeta. Ugotavlja, da imamo združništvo precej dobro razvito in organizirano v močnih zvezah. Toda te zveze so le preveč kapitalistično usmerjene in ne vršijo svojih nalog v tistem pravcu, kakor so si ga zamislili

ustanovitelji kmetijskega združništva. Kljub svoji močni denarni podlagi stori združništvo premalo za izboljšanje kmetijskega gospodarstva in za vnovčevanje pridelkov.

Obdolževati, in to popolnoma neupravičeno, naše združne organizacije, da so usmerjene v kapitalističnem smislu, to je, da so profitarke, pomeni vzbujati nezaupanje v združno organizacijo sploh. G ravnatelj ni povedal v čem se kaže kapitalistična usmerjenost združnih organizacij. Najbrže tudi ne bi postavil trditve, da združništvo ne vrši nasproti kmetijstvu svoje dolžnosti, če bi poznal vse ogromne žrtve združnih organizacij za organizacijo vnovčevanja kmetijskih pridelkov, za organizacijo mlekarstva i. t. d. Če kljub vsem žrtvam in vsemu delu ni uspehov kot bi jih želeli, niso krive samo združne zveze. Tudi naše podeželske rajfajznovke doprinašajo letno prav znatne žrtve za pospeševanje in izboljšanje kmetijstva. Seveda javnost uspehov takih žrtev ne vidi. Toda tisti, ki gleda podrobno delo za pospeševanje kmetijstva, ki se vrši v posameznih krajih s pomočjo zadrug, zna ceniti tudi take uspehe.

Strinjamo pa se z g. ing. Lahom, ko pravi, da mora združništvo kmeta vzgojiti tako, da bo uvidel potrebo skupnosti in da bo pripravljen za skupnost tudi kaj žrtvovati. To je eden izmed važnih predpogojev za uspešno delo združništva. Lahko pa trdimo, da so naše združne organizacije ob vsaki priliki navajale združnike k takemu pojmovanju združnega dela.

Ko odkazujemo združništvu njegove naloge, pa ne smemo nikoli pozabiti, da je združništvo gospodarski pojav, torej pojav

odvisen od celokupnega gospodarstva. Razne sile delujejo v gospodarstvu. Nesmiselno je zahtevati, da se združništvo postavi po robu vsem tem silam, tudi če ni izgleda na uspehe. In vendar hočejo tako tisti, ki pravijo, da bi morale zveze ustvariti združno vnovčevalno organizacijo in produktivno kmetijsko združništvo, ne vprašajo pa se, v koliko so dani za to gospodarski pogoji. Saj nam je vendar naše združno gibanje samo pokazalo, da dobra volja, delo in denarne žrtve vedno ne zadostujejo. Zadruga pa pa tudi ne razpolagajo z lastnim denarjem, ampak s tujim, ki jim je zaupan. Hudo bi se pregrešile proti temu zaupanju, če bi s tem denarjem snovale združna podjetja, če je uspeh dvomljiv, in izpostavile nevarnostim zaupana jim sredstva. Združništvo ne sme postati špekulacija.

Normalnega razvoja združništva ne smemo prehitovati sami, s tem bi razvoju samo škodili. Prepričani pa smo, da si bomo tudi mi postopoma dogradili, saj gradimo jo že, združno organizacijo, ki bo postala steber našega kmetijskega gospodarstva.

Kritiki združništva naj torej vedno upoštevajo tudi to, da ni mogoče vsega doseči na enkrat. Zelo enostavno je postaviti trditve, da združništvo ni napravilo svoje dolžnosti, ker nam manjka še to ali ono. Ni pa tako enostavno tako stvar organizirati in včasih je rezultat mnogih žrtev in velikega dela neuspeh. Saj je tako povsod v gospodarskem življenju, ne samo v združništvu. Kdor s pravim umevanjem proučuje združništvo bo s svojo sodbo previden, če bo hotel, da velja njegovo mnenje kot resno.

Naši referati na XV. mednarodnem kmetijskem kongresu v Pragi.

V Pragi se bo vršil v času od 5. — 8. junija t. l. XV. mednarodni kmetijski kongres. Na poziv mednarodne kmetijske komisije v Parizu je sestavil za III. sekcijo tega kongresa (sekcija za kmetijsko zadružništvo) tajnik Glavne zadružne zveze v Belgradu, g. ing. agr. Milivoj Varga dva referata, ki jih je že poslal v Prago odbor za organizacijo kongresa. En referat govori o „Sedanjem stanju kmetijskega zadružništva v kraljevini Jugoslaviji“, drugi pa o „Sedanjem stanju revizijske službe v kmetijskem zadružništvu kraljevine Jugoslavije“.

V sledečem prinašamo v kratkih izvlečkih vsebino obeh referatov.

Sedanje stanje zadružništva

Različnost v gospodarskih, socialnih in kulturnih prilikah v Jugoslaviji ter dejstvo, da so razni deli naše države pripadali skozi stoletja raznim državam je vzrok, da se je kmetijsko zadružništvo v Jugoslaviji razvijalo bolj različno ko pa je običajno v drugih državah.

Na splošno lahko rečemo, da je glavni pravec, v katerem je prodiral kapitalizem in njemu sledilo zadružništvo, šel v Jugoslaviji od zapada in severa proti vzhodu in jugu. Zapadni in severni deli države imajo starejše in popolnejše zadružništvo kot pa vzhodni in južni deli. Izjemo tvori le del države ob morski obali in otoki, ker se je tukaj, četudi na najbolj južni točki države, zadružništvo pojavilo tako zgodaj kot na severu in se je tudi uspešno razvilo.

Odločilen vpliv na uspešno delovanje zadružništva je imela tudi stopnja tržnih razmer kmetijskega gospodarstva, do katere so v posameznih krajih prišli.

Zadružništvo je nastopilo v naši državi v štirih različnih dobah. Na severu in zapadu je nastopilo že v početku druge polovice 19. stoletja (l. 1870), nekako 20 let pozneje (1894, 1896) so se pojavile prve zadruge v krajih, ki leže bolj južno in vzhodno, v središču južnih krajev početkom 20. stoletja, a na skrajnem jugovzhodu pa šele po svetovni vojni, to je po nastanku naše države.

Po zadnji statistiki od 31. decembra 1929 je bilo v Jugoslaviji 34 revizijskih zvez, 14 podzvez in osrednjih zadrug ter 6294 krajevnih zadrug. Pri vseh teh zadrugah in zvezah je bilo včlanjenih 684.642 zadružnikov. Če primerjamo s številom prebivalstva vidimo, da je potom zadružništva organiziranega 21,4% vsega prebivalstva in 30,3% vseh gospodinjestev.

Največ je kreditnih zadrug (3974), ki tvorijo 63,1% vseh krajevnih zadrug. Potem pridejo nabavne in konzumne zadruge (1107), kar je 17,5% vseh krajevnih zadrug, nato agrarne zajednice kot zadruge (480), t. j. 7,6%, a med drugimi zadrugami je treba predvsem omeniti mlekarske in sirarske zadruge, živinorejske in pašniške zadruge, vinarske in kletarske zadruge, zadružne elektrarne in zdravstvene zadruge.

V razvoju posameznih vrst zadrug opazimo posebno v zadnjem času, da gre ta razvoj v smeri, ki odgovarja preorientaciji jugoslovanske kmetijske produkcije vsled kmetijske krize. Tako vidimo, da je n. pr. število živinorejskih zadrug narastlo za 81%, vinarskih zadrug za 71%, kreditnih za 65% in pri mlekarskih za 16%.

V zadnjem času so se pričele ustanavljati tudi žitne zadruge ter nekatere druge

zadruga za predelovanje in vnovčevanje proizvodov raznih industrijskih rastlin.

Po skupni bilanci od 31. 12. 1929 so vsa aktiva revizijskih združnih zvez znašala Din 1.329.229.362·76, blagovni promet Din 104.851.549·32.

Krajevne kreditne zadruga, od katerih imamo podatke, so imele početkom l. 1927 za Din 1.177.775.338·38 hranilnih vlog, stanje danih posojil pa je znašalo Din 877.557.437·29. Promet na računu vlog je znašal Din 812.124.380·78, na računu izdanih kreditov Din 834.403.564·65, a skupni promet pa Din 5.370.899.062·87.

Od hranilnih vlog pride na eno zadrugo povprečno Din 659.190·52, a na posameznega združnika Din 4.399·80, od danih posojil odpade na zadrugo povprečno Din 498.612— na posameznega združnika pa Din 3.278·30.

Obrestna mera je znašala v dravski banovini za posojila od 5—10% in za vloge od 4—10%. V ostalih delih države pa je znašala obrestna mera za posojila celo 16 in 20%.

Z ustanovitvijo Glavne združne zveze kot vrhovne revizijske zveze (l. 1919) je pričelo delo na zmanjšanju različnosti v jugoslovanskem združništvu. Tendence v tej smeri so vedno jačje in bodočnost bo gotovo privedla do enotnosti v našem združništvu.

Stanje združne revizije v kmetijskem združništvu.

Ker je Jugoslavija nastala iz delov raznih držav, je tudi zakonodaja v posameznih delih države bila zelo različna na mnogih poljih, tako tudi glede združne revizije. Vprašanje združne revizije še sedaj ni enotno urejeno.

V nekaterih krajih sploh ni nikakih zakonov oziroma zakonskih odredb, glede revizije, to so bivša Bosna in Hercegovina,

Hrvatska s Slavonijo in Medjimurjem in Vojvodina, a v ostalih krajih, kjer so posebni zakonski predpisi, t. j. bivša Srbija, Slovenija in Dalmacija z otoki, je bilo to izvršeno na razne načine.

V bivši Srbiji ni bilo posebnega zakona o reviziji, ampak se določbe o tem nahajajo v srbskem zakonu o kmetijskih in obrtnih zdrugetah od 3. decembra 1898, dočim je v bivši Sloveniji, Dalmaciji in na otokih še v veljavi posebni zakon in to avstrijski od 10. junija 1903 o reviziji pridobitnih zdruget in ostalih druget.

Pod združno revizijo imenujemo stalno periodično kontrolo, ki jo nad zdrugetami (ali nad njihovimi zvezami) vršijo posebni strokovni organi, ki se imenujejo združni revizorji.

Tako revizijo so vršile združne organizacije v naši državi že od vsega početka poleg ostalih poslov in brez ozira na to, da li so obstojale glede revizije kakšne zakonske odredbe. Zakoni so torej tam, kjer so bili izdani, pomenili le uzakonitev že obstoječega stanja.

Glede organizacije revizijske službe je pravilo, da vrše to službo zveze zdruget, ki imajo v ta namen posebne oddelke za združne revizije, katerim je na čelu šef-revizor.

V krajih, kjer je v veljavi avstrijski zakon iz l. 1903, mora v gotovih slučajih, n. pr. pri zdrugetah, ki niso včlanjenje pri nobeni zvezi, trgovsko sodišče določiti revizorja izmed pri sodišču vpisanih združnih revizorjev za revizijo takih zdruget.

Združne zveze morejo vršiti revizijo le pri svojih članicah. Zato v krajih, kjer zakon ne predpisuje obligatorično včlanjenje zdruget v zvezah (vsi kraji razen bivše Srbije) oziroma, kjer revizija ni obligatorična (v Bosni in Hercegovini, na Hrvatskem in Slavoniji in Vojvodini) obstojajo tako imeno-

vane „divje“ zadruga (zadruga, ki niso nikjer včlanjene) in so te torej izven zadrugaške revizijske službe.

Vrhovno revizijo vrši Glavna zadrugaška zveza v Kraljevini Jugoslaviji, ki ima svoj sedež v Beogradu.

Kot pravilo velja, da se redna revizija vrši vsaj vsake dve leti.

Razen rednih revizij se vrše tudi izredne in nadrevizije. V posebno važnih slučajih se vrši tako imenovana generalna revizija, pri kateri se po potrebi zaslišijo tudi upniki in dolžniki zadrugaške.

Vsaka revizija mora biti ne samo materialna in formalna, ampak mora obsegati tudi moralno zadrugaško stran.

Način izvrševanja revizije je odrejen v posameznih zvezah s pravilniki, ki so, kjer obstoje zakonske odredbe za revizijo, sestavljeni na podlagi teh in niso po vsebini nič drugega kot v podrobnosti izdelane in izpopolnjene načelne zakonske odredbe. Pa tudi v krajih, kjer revizijskih zakonov ni, je vsebina pravilnikov o izvrševanju revizij, če ne enaka, pa vsaj slična vsebini pravilnikov v omenjenih krajih.

Srbski zakon o kmetijskih in obrtnih zadrugah iz l. 1898 ima samo nekoliko najbolj načelnih odredb in prepušča podrobnosti pravilniku zveze kmetijskih zadrugaških. Avstrijski zakon iz l. 1903 rešuje celo vprašanje bolj popolno, a še bolj popolna pa je izvršilna naredba k revizijskemu zakonu, ki jo je izdalo avstrijsko ministrstvo pravde. Ta naredba gre precej v podrobnosti ter ji je dodan tudi popoln obrazec vprašanj na katere mora revizor obrniti pozornost ter nanje odgovoriti ob priliki revizije.

O uspehu revizije mora revizor sestaviti poročilo, ki se dostavi upravi zveze, pri kateri je revizor uslužben kakor tudi upravi revidirane zadrugaške z naročilom, da ga pro- učti, da o poročilu sklepa ter da ga dobe-

sedno prečita na prvem občnem zboru zadrugaške.

Zadruga mora v roku, ki ga je določil revizor ali pa zveza, poročati zvezi glede odprave nedostatkov.

Za disciplinsko postopanje pri nerednem poslovanju zadrugaških imajo revizijske zveze zakonsko podlago samo v tistih krajih, kjer obstoje zakonske odredbe glede zadrugaške revizije. Sedaj je to najbolje rešeno na področju, kjer je v veljavi avstrijski zakon o reviziji, ki določa, da je trgovsko sodišče dolžno na prijavo revizijske zveze oziroma revizorja prisiliti zadrugaško, da ugone revizorjem naročilom.

Oblast revizorja in revizijske zveze ni nikdar toliko, da bi bila zmanjšana avtonomija zadrugaške. V kolikor taka oblast obstoji je to samo radi tega, da se čim bolj zaščiti materialne in moralne koristi zadrugaške in zadrugašnikov, da se zadrugaške in zadrugašnike reši pred zgubami, krivce pa dovede do zaslužene kazni. Vsako oblast je mogoče izvajati le potom organov zadrugaške in samo sodišče more zadrugaško razpustiti. Komisariat je pri zadrugaški nemogoč.

Kljub temu, da je zadrugaška revizijska služba v našem zadrugaštvu precej dobro izpeljana, obstoja še vedno nekaj večjih nedostatkov, ki jih je treba čimpreje odpraviti.

Predvsem je potrebno, da dobimo v celi državi enotne zakonske odredbe za zadrugaško revizijo. Pri tem je treba gledati predvsem na to, da se v zadrugaški reviziji ustvari institucija, ki bo popolnoma neodvisna, strokovna, ki ne bo zavisna ne od indirektnih ne od direktnih vplivov zadrugaških uprav, ki tvorijo predmet revizije, kakor tudi od nobene strani, ki so poslovno na tem zainteresirane. Veliko vlogo bo igralo pri tem tudi to, v kolikor bo revizorjem zadržana nedotakljivost njihovega osebnega položaja.

Razen tega je potrebno, da se poveča in izpopolni disciplinarna oblast revizijskih zvez, eventuelno tudi izvršna oblast revizorjev in končno, da bodo tudi sodišča po zakonu

obvezana podobno kot je to že na področju, kjer je v veljavi avstrijski zakon, da vodijo strogo kontrolo v vseh slučajih, ki bodo z zakonom določeni.

I. T.

Položaj lesne trgovine.

Naše napake in smernice za bodočnost.

Jugoslavija je ena izmed na lesu najbogatejših evropskih držav; 7,586.000 ha t. j. $\frac{1}{3}$ naše zemlje pokriva les v približni vrednosti 22 milijard dinarjev.

S pogozdovanjem bi se moglo doseči v par desetletjih za 10 — 15 milijard dinarjev prirastka na vrednosti gozdov. Pogozdili naj bi se namreč nerentabilni pašniki in kraške goličave. Pri tem pridejo predvsem v poštev južni kraji naše države.

Jugoslavija je izvozila letno od 1923 do 1929 povprečno za Din 1.250 mil. lesa — v 7 letih skupno za 8,675 mil. Din. V letih 1925 in 1926 je izvoz nazadoval ter je bil za 1 milijardo dinarjev manjši od onega v letu 1924 s 1,690 mil. Din, ko je bil naš izvoz lesa najvišji izmed vseh povojnih let.

Izvoz lesa zavzema pri izvozu drugo mesto (prvo imajo poljedelski pridelki) in $\frac{1}{4}$ vsega izvoza iz naše države sploh. Največ se izvozi gradbenega lesa (80%). V letu 1930 je izvoz lesa zelo nazadoval. Nazadovanju vrednosti je vzrok tudi padec cen. Lesna industrija šteje 347 velikih industrijskih podjetij, 2500 malih žag, ki predelajo letno 14 — 15 milijonov m³ lesa. Zaposluje 70.000 stalnih delavcev in 55.000 sezonskih, kmetskih delavcev. V drugi polovici l. 1930 je število padlo, ker je več velikih industrij ustavilo obrate in odpustilo delavstvo (v Bosni in Slavoniji). Od površine, ki jo zavzemajo naši gozdovi, odpade 48% na državne go-

zдове, 33% na privatnike in 19% na razne pravne osebe.

Iz navedenega je razvidno, da moramo v interesu našega narodnega gospodarstva polagati na lesno trgovino osobito važnost in skrbeti, da nam vir dohodkov, ki jih daje les, ne usahne in s tem ne pomnoži gospodarske krize v naši državi še v občutnejši meri.

Vzroki krize v lesni trgovini.

Gotovo je kriza v lesni trgovini del splošne svetovne gospodarske krize, vendar je največji vzrok Rusija s svojimi prodajnimi metodami na svetovnem trgu.

Rusija je v l. 1922 izvažala komaj $\frac{1}{10}$ predvojnne množine; v l. 1930 pa je dvignila izvoz na predvojno višino — in če bo delala na isti način naprej kot dela danes, s kaznjenci in mužiki ter v 3 dnevnikih šitih po osem ur, bo dosegla v treh letih dvakratno predvojno višino.

Največji odjemalec našega lesa je bila Italija, ki je svoje potrebe krila pri nas in še posredovala naš les za Španijo in Grško. Danes ima Rusija v Genovi svojo prodajno centralo za les in po vseh večjih mestih svoja skladišča. Prodaja pa ta les dosledno 5 — 10 Lit ceneje napram cenam našemu lesu. Mnogo lesa je šlo iz naših pokrajin na Madžarsko. Danes ima ta država z Rusijo pogodbo o dobavi mehkega lesa in dela za njo 129 polnojarmenikov v Stalingradu (prej Zaryzin) ob Volgi.

V l. 1930 ni mogla Rusija na Angleško uvoziti tja namenjenih množin, ker ni imela z njo pogodbe, zato pa je preplavila Solun

in Genovo z lesom, ki je imel angleške mere. Danes pa je v Angliji toliko ruskega lesa, da se je morala ta zavarovati s posebno pogodbo, po kateri Rusi v Angliji cen lesu ne smejo dalje znižati, ker bi s tem Angleži bili silno oškodovani. Za slučaj znižanja cen bi morali Rusi Angležem poravnati škodo, ki bi jo imeli vsled ponovnega padca cen. V letu 1930 so Rusi poslali 14 lađij lesa v Ameriko, kamor so ga s težavo in še le na posredovanje Anglije mogli uvoziti. Rusi so izpodrinili Poljsko pri uvozu lesa v Nemčijo. Poljska zato išče novih tržišč nam v škodo. V Belgiji so nas Rusi izrinili pri dobavah pragov. V Čehoslovaški so prodali železniške pragove po nižjih cenah (za 3 — 4 Kč), kakor so jih sploh mogli nuditi domači podjetniki. V Francijo uvažajo doge za sode in drug hrastov les. Ker je ruski les lepo izdelan in cenejši kakor naš, si lahko osvaja trg. Gotovo ni samo borba za tuje valute vzrok ruske ekspanzivnosti na lesnem trgu — ampak so tu globlji vzroki — osvojiti si trg, izriniti povsod neprijatelje in si trg stalno ohraniti.

Nam je trg odprt še v naslednje države:

Švica: tehnični les, hrastovi in bukovi frizi, jesenov les za izdelavo skijev in drugi les.

Francija: hrastov les, pragi in dogei. Šel naj bi preko Bordeaux-a in mora imet dokazilo o izvoru — Francija se s tem namreč brani uvoza ruskega lesa in ima zanj posebno uvozno carino.

Madjarska: Gradbeni les v omejeni količini.

Čehoslovaška: gabrov, topolov in jesenov les, hrastove doge in drug les.

Grčija: vse vrste lesa — naš les ima tam 20% popusta pri prevozu od 1. 1. 1930 na železnicah. V Grčijo uvažata tudi Rumunija.

Španija: vse vrste lesa — trgovska pogodba je omogočila direkten uvoz, ki pa

se še dosedaj ni razvil radi nestalnosti pe-zete. Vse fakture mora vidirati španski kon-jutat.

Argentiniya: vse vrste lesa.

Afrika: vse vrste lesa.

Navedene države so po svojih potrebah in legi napram naši državi še v bodoče dobri odjemalci za naš les. Seveda bo še tudi Italija vedno kot uvozna dežela v tem oziru ostala, a to pa le tako dolgo, dokler nas druge države — mogoče radi slabe iz-delave lesa, cen in načina dobave — ne bodo izpodrinile.

Kaj ovira pri nas doma trgovino z lesom?

Ovire v naši lesni trgovini so pred-vsem sledeče:

1. Producent ali trgovec čaka na kupca in zaupa prvemu, ki pride, kar mu povzroča mnogokrat izgube.

2. Kmečke žage žagajo predvsem samo colarice.

3. Slaba rez in stalna dolžina 4 m (se ne ozira na zahteve trga).

4. Slabo žamanje desk.

5. Koničasto blago.

6. Nepokrivanje zalog.

7. Neizkoriščanje odpadkov in s tem manjša konkurenčna možnost.

8. Nemožnost zadostiti večjim dobavam.

9. Investiranje denarja v nekurentno blago.

Smernice za bodočnost.

Kakor obsega kriza pri lesu vse države, ki ga izvažajo in je torej svetovna kriza — tako mora biti tudi ozdravljenje razmer za-snovano velikopotezno!

Zato bi morali:

1. Odpraviti vzroke nekonkurenčnosti pri nas samih.

2. Racionalizirati obrate.

3. Združiti več posestnikov za skupno prodajo predvsem večjih dobav doma.

4. Na Sušaku, ki je glavna izvozna točka za naš les, ustvariti lastni prodajni aparat.

5. Strokovno delo v vsakem oziru.

Te naloge bi najlažje izpolnile v Jugoslaviji zadruga po banovinah.

Vsaka banovina naj bi dobila centralno zadrugo, ki bi imela naslednje naloge:

a) V zvezi z Zavodom za pospeševanje zunanje trgovine preiskovati trg.

b) Dajati zadrugam, ki bi se ustanovljale za manjši krajevno zaokrožen okoliš, nasvete za tehnično delo in zahteve svetovnega trga.

c) Skrbeti za kalkulacijo produkcijskih, dovoznih in prodajnih stroškov.

d) Staviti pravilne ponudbe in iskati trgovske zveze.

Krajevne zadruga bi morale obsegati vse večje posestnike gozdov v okolišu. Les bi morale zadruga dobiti v komisijo, ker je sicer pri sedanjih nesigurnih cenah in pri tendenci navzdol, absolutno nemogoče ustvariti zdravo gospodarsko podlago za poslovanje teh zadrug. Riziko zgube, če bi zadruga za svoj račun nakupovala bi bil prevelik in tudi bi v tem slučaju morala zadruga delati s tujim kapitalom, kar pa bi bilo predrago in bi moralo zadrugo uničiti.

Tam, kjer člani nimajo tehnično dovolj polnih žag za izdelovanje lesa, mora imeti zadruga tudi žago - polnojarmenik. Osrednja zadruga v banovini bi morala dobiti svoja sredstva za poslovanje od krajevnih zadrug v obliki letnega prispevka. Vsak drug način poslovanja pri teh zadrugah ne bi mogel imeti uspehov trajne vrednosti in bi zadruga izpostavil nepreglednim težkočam. Kakor so slednje zahteve trde za posestnike gozdov — člane zadruga — so vendar neizbežne.

Poglejmo, kaj so storile že druge države za samoobrambo?

Na Švedskem se je združilo 12 vodilnih lesnih industrij, ki letno prodajo nad 235.000 m³ lesa in 315.000 ton celuloze (v Stokholmu). Poljska snuje zvezo vseh lesnih trgovcev.

V dveh letih intenzivnega dela bi mogli tudi v naši državi urediti izvoz lesa in ga orientirati tako, da bi donesel čim večje koristi našemu posestniku in ga obvarovati pred nereelnimi špekulanti. Moramo pa gledati, da nas druge države ne presenetijo s tem, da nas izrinejo iz našega dosedanjega lesnega trga, zato moramo biti stalno dobro poučeni o stanju na lesnem trgu in to naj nam oskrbi domača, solidna združna organizacija.

Bilance ljubljanskih bank.

Doslej je objavila cela vrsta bank v Sloveniji svoje bilance za 1930. Ne da bi se ozirali na banke v provinci, hočemo podati samo majhno primerjavo treh največjih ljubljanskih bank: Zdržne gospodarske, Ljubljanske kreditne in Kreditnega zavoda. Ti zavodi so prav veliki in spadajo med največje v državi, saj ima vsak približno pol milijarde Din tujih sredstev na razpolago. V

celi državi imamo samo še 4 banke, ki imajo več sredstev kakor te ljubljanske banke in sicer Prva hrvatska štedionica, Jugoslovanska Udružena banka, Jugoslavenska in Srpska banka v Zagrebu. Vsi ti zavodi imajo tudi velike delniške glavnice, kar pa pri ljubljanskih bankah ni slučaj z izjemo Ljubljanske kreditne banke, ki ima glavnico 50 milijonov Din.

Sledeča pregledna tabela nam kaže razvoj tujih sredstev ljubljanskih bank v zad-

njih letih (tuja sredstva tvorijo hranilne vloge na knjižice, tekoči računi in upniki, dočim so lastna glavnica in rezervni fond):

	Zadr. gosp.	Ljublj. kred.	Kred. zav.
1928 . .	381·1	445·2	441·0
1929 . .	467·9	440·6	446·7
1930 . .	522·5	512·2	448 0

Tabela, ki izraža vse v milijonih Din, nam kaže, da so tuja sredstva Kreditnega zavoda zadnja leta ostala v glavnem neizpremenjena, čeprav polagoma naraščajo. Ljublj. kred. beleži v 1929 padec radi opustitve podružnice v Trstu, v l. 1930 pa so tuja sredstva narasla v izredni meri kakor pri nobenem drugem zavodu ne. Štalen dvig tujih sredstev pa izkazuje Zadr. gosp. banka. Še l. 1927 so njena tuja sredstva zaostajala za obema drugima zavodoma za celih 100 milijonih Din. Leta 1929 pa je prišla Zadr. gosp. bank, kar se tiče njej zaupanega denarja na prvo mesto, ki ga je obdržala tudi v l. 1930. Lastna sredstva ljublj. bank pa so znašala (v mil. Din): Ljubljans-

ke kred. 61,5, Kred. zavod 27,7, Zadr. gosp. 16,2, od tega glavnica Ljublj. kred. 50, Kred. zavod 12,5 in Zadr. gosp. 12 mil. Din. Rezerve so pri Kreditnem zavodu že l. 1928 presegle višino glavnice. Ljublj. kred. banka je imela kot star, predvojni denarni zavod že znatne rezerve, pa jih je porabila l. 1923 za povišanje delniške glavnice.

Čisti dobiček je ostal približno na višini leta 1929. Le čisti dobiček Zadr. gosp. banke se je povečal v večji meri in sicer od 1,456.000 na 1,829.000 Din. Ljublj. kred. je imela čistega dobička 5,442.000 Din v primeri s 5,366.000 Din v letu 1929. Čisti dobiček Kred. zavoda pa je nazadoval od 3,626.000 na 3,579.000 Din. Dividende pa so bile za 1930 iste kakor za 1929 in sicer je plačala Zadr. gosp. banka zopet 9%, kar plačuje že od 1927 dalje, Kred. zavod 10%, to dividendo plačuje že od l. 1923 dalje in Ljublj. kred. banka 6%, dividenda se plačuje že od 1927 dalje v isti višini. Ti podatki so dokaz, da je dividenda ljubljanskih bank zelo stalna.

Banovinski in državni proračun 1931/32.

S 1. aprilom 1931 je stopil v veljavo novi proračun dravske banovine, ki ga je potrdil finančni minister, vendar ne v popolnoma taki obliki, kakor je bil prvotni predlog.

Sedanji banovinski proračun znaša v dohodkih (in v izdatkih ravnotoliko) 116,4 mil. Din v primeri s proračunsko vsoto 136 mil. Din v letu 1930/31. Prvotni predlog proračuna je znašal 119 mil. Din, toda vpoštevati je treba, da je bil izven tega zneska ves cestni fond. Novi potrjeni proračun za 1931/32 pa tega fonda ne pozna in so zopet vsi izdatki za ceste ostali v splošnem proračunu. Tudi ni finančni mi-

nister odobril nekaterih novih davščin, ki jih je nameravala uvesti dravska banovina. Odpadel je davek na vprežno živino, katerega donos je bil proračunan na 1 mil. Din in davek na razkladanje in nakladanje za prevoz po železnici, katerega donos je bil proračunan na 14,5 mil. Din. Proti tej postavki so se zlasti upirali gospodarski krogi, katerih prizadevanja so, kakor vidimo, uspela. Nadalje ni finančni minister dovolil uvedbe davka na premije zavarovanja motornih vozil. Ostale nove davščine so pa odobrene in so se že začele pobirati. Zlasti zadeva naše prebivalstvo odkup osebnega dela t. j. kuluk.

Prvotni predlog izdatkov za kmetijstvo je znašal 19.8 mil. Din, uveljavljeni proračun pa predvideva za kmetijstvo 15.7 mil. Din. Izdatki za kmetijstvo so proračunani za tekoče leto 1931/32 sledeče: Kmetijska izobrazba, osebni izdatki 165.000 Din, stvarni: splošna kmetijska izobrazba (gospodinjska in poučna potovanja itd.) 50.000; predavanja, tečaji itd. 150.000; kmetijske razstave 100.000; podpore za kmet. gospodinjske šole 90.000; potujoči kmetijski tečaji 90.000; kmetijsko nadaljeval. šolstvo 815.000; prispevki za nabavo umetnih gnojil 175.000; semenogojstvo 180.000; zatiranje živalskih škodljivcev 50.000; istotoliko zatiranje rastlinskih bolezni; prispevki za nabavo kmet. strojev 180.000; ureditev vzornih kmetij 180.000; pospeševanje travništva 250.000; hmeljarstvo 50.000; licencovanje in premovanje plemenske živine itd. 650.000; nabava in vzreja plemenske živine 600.000; ustanovitev perutninarskih selekcijskih postaj 75.000; ustanavljanje živinorejskih družb, premovanje rodovinske živine, uvedba kontrolnega krmljenja, mlečne kontrole i. t. d. 200.000; prispevki za ureditev gnojišč in gnojničnih jam 1.000.000; prispevki za nabavo sesalk in gnojničnih vozov 100.000; prispevki za povzdigo mlekarstva 50.000; za povzdigo čebelarstva 50.000; za povzdigo ribarstva 25.000; nabava škropilk in drugega vinogradniškega orodja 30.000; tečaji za vinogradništvo in kletarstvo 30.000; prirejanje vinskih razstav 30.000; nagrade za zatiranje samorodnih trt itd. 110.000; trsni sortiment 50.000; podpore za vrbogojstvo in pletarstvo 50.000; bonifikacija obresti za vinogradna posojila 80.000; prispevki za drevesnice 100.000; premije in podpore za vzorne šolske vrtove in vzorne sadovnjake 60.000; sadjarski tečaji, razstave in sejmi 100.000; prispevki za sadjarske potrebščine 100.000; pokončevanje škodljivcev 90.000;

vzdrževanje centralne drevesnice in razširitev drevesnic v Rakičanu 120.000; kmet. vrtnarstvo 40.000; sadjarska statistika 30.000; prispevki mlekarskim zadrugam 350.000; živinorejskim in pašniškim 100.000; vinarskim, kletarskim in sadjarskim zadrugam 200.000; združnim šolam 150.000; za združne revizije, propagando, združni tisk in sanacijo zadrug 300.000; kmet. strokovne organizacije 50.000; kmetijska statistika 50.000; organizacija zavarovanja živine 75.000 Din; veterinarstvu je namenjenih 515.000 Din.

Državni proračun, ki je tudi stopil v veljavo dne 1. aprila t. l., pa določa izdatke na 13.348 mil. Din in ravnotoliko na dohodke. To pomeni, da se je proračun znižal v primeri z lanskim letom za 137.7 mil. Din. Predloženi in uveljavljeni načrt proračuna splošne državne uprave znaša 8.522.3 mil. Din, proračun državnih podjetij pa 4.687.9 mil. Din.

Novi proračun ne prinaša nobenih novih davkov razen davka na samce. Vpčsteva pa lani uvedeno znižanje dopolnilnega davka k zemljiškemu davku.

Pregled izdatkov po posameznih ministrstvih kaže, da so v glavnem ostale postavke neizpremenjene, izpremembe pa je pripisovati prenosom postavk iz enega ministrstva v drugo. Opaža se tudi znižanje ker so bili mnogi posli države prenešeni na druga oblastva (banovine, občine itd.) Najbolj pa se je zvišala postavka za državne dolgove, ki znaša v sedanjem proračunu 1.017 milijonov Din. To povišanje je pripisovati ureditvi naših predvojnih posojil v Franciji kakor tudi ureditvi vojnega dolga v Franciji. Finančni minister govori v svojem ekspezeju k proračunu tudi o najetju novih posojil, ki so naši državi potrebna radi razvoja njenega gospodarstva in izkoriščanja njenih velikih prirodnih bogastev.

Poročilo in računski zaključek Zadružne zveze v Ljubljani za l. 1930.

Članstvo

Število članic koncem l. 1929 je znašalo 578
 tekom leta 1930 jih je pristopilo . . . 45
 Skupaj . . . 623
 odpadlo je 12
 tako, da znaša število članic koncem l. 1930 611
 od tega je 327 kreditnih zadrug.

Deleži

Koncem leta 1929 je znašalo stanje deležev . . Din 1,520.087·50
 v letu 1930 prirastlo . . . „ 47.202·—
 Din 1,567.289·50
 odpadlo „ 1.350·—
 Din 1,565,939·50

Promet

Celokupni promet v l. 1930 je znašal . Din 1.251,498.633·76

Vloge v tekočem računu

Vloge v tek. računu so znašale 31. 12. 1930 Din 199,236.993·23
 koncem leta 1929 pa . . „ 180.001.326·86
 torej so se vloge v letu 1930 zvišale za . . . Din 19,235 666·37
 ali za 10·69 %.

Kreditl v tek. računu.

Kreditl koncem leta 1930 so znašali Din 74,872.058·76
 koncem leta 1929 pa . . . „ 57,292 171 62
 torej so se v letu 1930 zvišali za Din 17,579.887·14
 ali za 30·68 %.

Naložen denar

Stanje naloženega denarja 31. 12. 1930 Din 107,878.133·96
 koncem leta 1929 pa . . . „ 107,004.330 —
 povešek torej Din 873 803 96
 ali za 0·82 %.

Bilanca z dne 31. 12 1930.

Aktiva:

1. Gotovina	Din	16.211 60
2. Naložbe v Pošt. hran.	„	278.721·85
3. Terjatve v tek. rač.	„	74,872.058·76
4. Naložbe	„	107,878.133 96
5. Efekti	„	19,773 936·35
6. Tuji deleži	„	113.251·—
7. Nepremičnine	„	974.286·—
	Din	203,906.599·52

Pasiva:

1. Deleži	Din	1,565.939·50
2. Rezerve	„	288.230·30
3. Vloge v tek. računu	„	199,236.993·23
4. Menice (v eskontu pri Narodni banki)	„	2,000 000·—
5. Lombard pri Pošt. hr.	„	750.000·—
6. Čisti dobiček	„	65.436·49
	Din	203,906 599 52

Račun zgube in dobička v l. 1930.

Zguba:

1. Upravni stroški	Din	1,651.305 72
2. Narodni Gospodar	„	57.338·62
3. Obresti	„	14,428.615 23
4. Stroški nepremičnin	„	239.674·17
5. Odpisi	„	493.116·15
6. Tečaji	„	6.773·—
7. Članarina Glav. zadrug. savezu Beograd	„	25 000·—
8. Dobiček	„	65.436·49
	Din	16,967.259·38

Dobiček:

1. Upravni dohodki	Din	736.614·84
2. Državna podpora	„	1.000·—
3. Narodni Gospodar	„	24.610·75
4. Obresti	„	15,939.325·19
5. Dohodki nepremičnin	„	260 213·30
6. Vrnjene že odp. terjat.	„	5.495·30
	Din	16,967.259·38

Gospodarski pregled.

Ljubljana, 9. aprila 1931.

Naše gospodarstvo je v aprilu nekoliko oživelo. Iz nekaterih industrijskih panog javljajo, da so tovarne zopet začele obratovati. Poleg vsega je prišlo tudi v rudarskih revirjih do sporazuma in pričakovati je, da bodo naši premogovniki začeli v kratkem obratovati v polnem obsegu. Tudi padec cen se je deloma ustavil, vendar pa tega padca ne čutijo toliko konzumenti, kakor kmetovalci, ker so zaslužki trgovine ostali še vedno razmeroma znatni.

Kar se tiče trgovine, je bil s 1. aprilom uveljavljen novi davek na skupni poslovni promet, ki je nadomestil tako napadani dose-danji način pobiranja tega davka. Sedaj davka na poslovni promet ne bo več plačevala samo trgovina, ampak uvozniki blaga in producenti, najhujše pa so prizadeti oni, ki prejemajo poštno pakete, ker bodo morali plačevati petkratno višino, kar pomeni, da do-stikrat pri blagu ne bodo imeli dosti dobička. Država računa, da ji bo novi davek na poslovni promet prinesel znatno več kakor

dosedanji. V novem proračunu je postavka sedaj za ta davek 450 milijonov Din.

Veliko pozornost in mnogo krika je vzbudila nemško-avstrijska carinska zveza. Nemci sicer pravijo, da je v skladu z mi-rovnimi pogodbami, Francozi, zlasti pa Čehi so pa drugega mnenja in smatrajo to kot gospodarski afront. Tudi mi moramo biti oprezni, ker je ekspanzija Nemčije pri nas velika in bo še hujša, če pride do gospo-darske združitve z Avstrijo. Čitateljem je znano, kako važno vlogo igra nemška zu-nanja trgovina v naši državi in Nemci ne zamude nobene prilike za svojo propagando, ker vedo, da je naša država deželna velike gospodarske bodočnosti.

V Pragi je naš trgovinski minister dr. Demetrovič podpisal dne 30. marca trgovin-sko pogodbo naše države s Češkoslovaško. Podrobnosti še niso znane, vendar je po-zdraviti, da smo prišli po tolikih letih do trgovinske pogodbe s to državo, pa upamo, da so slovenski interesi bili dovolj ščiteni.

Pri nas so ljubljanski denarni zavodi znižali obrestno mero za vezane vloge s 1. aprilom t. l. od 6 in pol odstotka na 6 %.

Zvezine objave.

Prošnja za trošarine prost bencin. Za pogon kmetijskih strojev morejo zadruga, ki imajo motorje na bencin, uporabljati trošarine prost bencin. Največ pride to vpoštev pri mlatilnicah. Opozarjamo zadruga, da si pravočasno preskrbijo dovoljenje za nabavo takega bencina. Prošnje je vložiti na finančno direkcijo v Ljubljani. V prošnji naj se na-vede: 1. Zakaj se motor uporablja. 2. Šte-vilko motorja in firmo, ki ga je izdelala. 3. Množino bencina, ki bi jo potrebovali letno. 4. Iz katere rafinerije bi bencin naročali. 5. Vasi in občine, v katerih se bo motor

uporabljal. 6. Koliko časa je približno motor letno v obratu. 7. Kje se vodijo knjige. 8. Kje je shranjen motor, če ni v obratu. 9. Kje je shranjen bencin. Prošnji je priložiti certi-fikat (spričevalo) o motorju, ki ga izda to-varna, potem potrdilo, da zadruga ni bila radi tihotapstva kaznovana ter potrdilo o plačanih davkih. Vse te tri priloge morajo biti kolkovane s kolkom od Din 20. Potrdilo, da zadruga ni bila kaznovana radi tihotapstva, izda na zahtevo finančna direkcija. Za rešitev je treba prošnji priložiti kolek od Din 20. Prošnja sama pa je za zadruga, ki uživajo taksne olajšave, kolka prosta. Zadruga naj ne čakajo s prošnjami do zadnjega, ampak

naj jih vložijo že sedaj, da ne bodo imele, ko se bo mlačva pričela, neprijetnosti, ker ne bo še dovoljenja.

Iz gospodarstva.

Statistika trgovine in obrti v Sloveniji. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je pravkar izdala statistiko o gibanju trgovine, obrti in industrije v Sloveniji od leta 1925 do 1930. Naslov knjigi je Gradivo za gospodarsko statistiko v Sloveniji. Iz knjige posnemamo, da je število trgovinskih obratov v Sloveniji naraslo od 1925 do 1930 od 12 425 na 12.923, število obrtnih obratov od 26 653 na 32.412, število industrij pa od 507 na 545. Te številke kažejo da je nastopil v ustanavljanju trgovin nekaj zastoj, dočim se število obrtnih obratov še nadalje povečuje v znatni meri.

Iz našega združništva.

Statistika članic Zveze slovenskih zadrug. „Zadružni Vestnik“ prinaša skupne podatke o poslovanju Zvezinih članic v l. 1928 in l. 1929. Kakor je znano je večina zadrug bivše celjske zveze po njeni likvidaciji pristopila k Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani. Koncem leta 1930 je imela ta Zveza 304 zadruge. Od teh zadrug je bilo 147 kreditnih, 23 živinorejskih in pašniških, 22 mlekarških, 22 združnih elektraren, 17 nabavnih in prodajnih, 15 kmetijsko-strojnih, 15 stavbnih dočim so ostale vrste zastopane le v nekaj primerih. Zadruge včlanjene v Zvezi slovenskih zadrug so imele koncem l. 1929 69.439 članov. Skupni promet je znašal (v oklepajih so številke za l. 1928) 3.141.2 (3 012.1) mil. Din. Glavne aktivne postavke pri zadrugah so bile sledeče: (vse v mil.) posojila 517.5 (443.8), inventar prem. in neprem. 29.2 (28.6), terjatve pri dolžnikih 12.6 (13.3), vrednostni papirji 11.— (10.4),

gotovina 8.7 (8.2), blago v zalogi 6.5 (6.8). Pasivne postavke so znašale: deleži 8.6 (8.2), rezervni zakladi 38.1 (34.3), hranilne vloge 604.— (525.6), izposojila 29.5 (27.3), upniki 7.9 (8.5), dobiček je znašal 5.4 (5.3), skupna bilančna vsota pa 697 (615.4). Iz teh številke je razviden isti razvoj kakor pri naših zadrugah. Posojila so narastla v veliko višji meri kakor pa hranilne vloge. Obrestna mera je znašala za hranilne vloge na bivšem Kranjskem 6 ‰, na Štajerskem 6 1/2 ‰, za posojila pa 8 ‰ in 8 1/2 ‰, in je torej tako za vloge kot za posojila približno za en odstotek višja kot pri naših posojilnicah.

Gospodarska zveza v Ljubljani notira naslednje cene: Tomaževa žindra baza 18 ‰ Din 104.—; rudninski superfosfat v vrečah po 50 kg à Din 94.— in po 100 kg à Din 92.—; kalijeva sol po 100 kg Din 170.—, kostni superfosfat Din 126.—; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 220.—; kostna moka Din 110.—; mešanč gnojilo „KAS“ Din 130.—; mavec (gips) Din 40.—; nitrofoskal v vrečah Din 150.—; cement dalmatinski Din 54.—; cement Trbovlje v papirnatih vrečah Din 60.—; klajno apno Din 275.—; lanelne tropine Din 2 40; tropine od solčnih rož Din 95.—; modra galica Din 6 50; žveplo Din 3 20. Pri vagonem odjemu se cene za gnojila in cement znatno znižajo na franco vsaka postaja. Mlatilnice s tresali in reto Din 4.100.—; slamoreznice Din 1.700 do 2.000; čistilnik 10 sit Din 1.500; plugi Din 500 do Din 940; repozreznica M. R. Din 550; trijerji Din 2.000 do 3.500; mlatilnice na ročni pogon Din 2.200; robkači Din 900; sadni mlinci Din 1.400 do Din 1.700; brzoparilniki Din 1.050 do Din 2.800; kosilni stroji Din 2.000; travniške brane z zvezdnatimi členki Din 900; travniške brane z jeklenimi špicami Din 800; patent motike „Rapp“ Din 70.—.

Vabilo

k

redni glavni skupščini

Zadružne Zveze v Ljubljani

registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki bo dne 6. maja 1931 ob 10. uri dopoldne v Beli dvorani hotela „Union“ v Ljubljani, Miklošičeva cesta.

Dnevni red:

1. Odobrenje zapisnika o zadnji glavni skupščini.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1930.
5. Slučajnosti.

Dr. A. Korošec, l. r.
predsednik.

I. § 19. Zvezinih pravil: Zvezina skupščina.

Zvezina skupščina je občni zbor zadruge in sestoji iz odposlancev Zvezinih članic. Vsako Zvezino članico zastopa na Zvezini skupščini njen načelnik. Če pa ta pri Zvezini skupščini ni prisoten, zastopa Zvezino zadrugo pooblaščenec, ki se izkaže s pravnim pooblastilom načelstva Zvezine članice. Ena oseba sme zastopati kvečjemu 10 zadrug.

II. Vožnja po železnici.

Polovična vožnja po železnici je zaprosena. O uspehu bomo obvestili zadruge potom časopisja.

III. Pooblastila.

Zadruge, ki ne bi poslale na skupščino svojega zastopnika, prosimo, da pošljejo pravilno podpisano pooblastilo Zvezi, ki bo poskrbela za zastopstvo.

Občni zbor Ljudske posojilnice v Kočevju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 27. aprila 1931 ob 13. uri v stranski sobi hotela „Trst“ v Kočevju. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za l. 1930. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. prememba pravil. 6. poročilo o izvršeni reviziji. 7. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Kozjem, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 26. aprila 1931 ob pol 9. uri v zadržni pisarni. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1930. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v pri Sv. Kunigundi na Pohorju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 26. aprila 1931 ob 13. uri v posojilniški pisarni. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za l. 1930. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 6. poročilo o izvršeni reviziji. 6. slučajnosti.

Občni zbor Nabavne in prodajne zadruge v Laškem, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 3. maja 1931 ob 8. uri dopolne v kaplaniji v Laškem. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1930. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor zadruge „Zadržna tiskarna“ v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil v torek, 28. aprila t. l., ob 4. uri popoldne v posvetovalnici K. T. D. v Ljubljani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev letnih računov in bilance. 4. sklepanje o uporabi čistega dobička (§ 12. zadr. pr.). 5. slučajnosti.

Občni zbor Delavskega stavbenega društva v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil v poslovodstvu Kongresni trg št. 2 v ponedeljek dne 4. maja t. l. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za l. 1930. 3. volitev načelstva in pregledovalcev računov. 4. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske in sirarske zadruge logaške v Dol. Logatcu, r. z. z. o. z., se bo vršil v smislu čl. 38, 39 in 40 zadr. pravil dne 3. maja 1931 ob 15. uri v Društvenem domu v Dol. Logatcu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev letnega zaključka za leto 1930. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega konzumnega društva v Lučah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 3. maja 1931 ob 12. uri v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za l. 1930. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Vinarske in kletarske zadruge v Metliki, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 26. aprila t. l. ob 9. uri dopolne v dvorani hranilnice in posojilnice v Metliki. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za l. 1930. 5. sprememba pravil. 6. slučajnosti.

Glavna skupština Zadruga za štednjo i zajmove u Sv. Mariji-Medjimurje, r. z. s. n. j.,

održat će se dne 26. aprila 1931 u 11. sati prijepodne u zadržnim prostorijama. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine. 2. čitanje revizijskog nalaza. 3. izvještaj uprave i nadzorstva. 4. odobrenje računskog zaključka za g. 1930. 5. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Mirni peči, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 26. aprila 1931 ob pol 8. uri zjutraj v Društvenem domu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje račun. zaključka za l. 1930. 3. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske zadruge v Moravčah, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 26. aprila 1931 ob 3. uri popoldne v kaplaniji v Moravčah. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1930. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Okrajne posojilnice v Radečah pri Zidanem mostu, r. z. z. n. z., se bo vršil 26. aprila 1931 ob 3. uri popoldne v posojilnični sobi. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje rač. zaključka za l. 1930. 3. nadomesna volitev. 4. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Sodražici, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 3. maja 1931 ob pol 15. uri v društveni dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za l. 1930. 4. dopolnilna volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Živinorejske zadruge v Sodražici, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 17. maja 1931 ob 3. uri popoldne v dvorani Kmetijskega društva v Sodražici. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo tajnika in blagajnika. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1930. 5. dopolnilna volitev načelstva. 6. volitev treh članov nadzorstva. 7. sprememba zadr. pravil. 8. sklepanje o pristupu zadruge k „Zvezi živinorejskih selekcijskih zadrug“ in volitev delegatov. 9. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Svetinjah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. maja 1931 ob 8. uri predp. v prostorih posojilnice. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje računskega zaključka za l. 1930. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Izredni občni zbor Živinorejske zadruge v Strugah, r. z. z. o. z., se bo vršil 14. maja 1931 ob 3. uri popoldne v šoli. Dnevni red: 1. prememba pravil. 2. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Suhorju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 26. aprila 1931 ob 4. uri v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev račun. zaključka za l. 1930. 5. revizijsko poročilo. 6. prememba pravil. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Šiški, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 26. aprila t. l. ob pol 11. uri v zadržnem lokalu. Dnevni red: 1. čitanje revizijskega poročila. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za leto 1930. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Škalah, r. z. z n. z., se bo vršil dne 3. majnika 1931 ob 8. uri zjutraj v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za l. 1930. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Trati, r. z. z n. z., se bo vršil 26. aprila 1931 ob 4. uri popoldne v uradnih prostorih na Trati št. 10. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1930. 3. sprememba pravil. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Stavbinske zadruge „Lastni dom“ v Trbovljah, r. z. z o. z., se bo vršil dne 30. aprila 1931 ob 18. uri v prostorih Društvenega doma v Trbovljah. Dnevni red: 1. otvoritev in čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročila načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev rač. zaključka za l. 1930. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sv. Vidu pri Ptujju, r. z. z n. z., se bo vršil dne 10. maja 1931 v dvorani Slomškovega doma ob pol 8. uri zjutraj. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1930. 3. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge na Vrhniki, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo dne 19. aprila 1931 ob 3. uri popoldne v dvorani Rokodelskega doma na Vrhniki. Dnevni red: 1. poročilo predstojnika. 2. poročilo načelnika in nadzorništva. 3. prečitanje revizij-

skega poročila o dne 5. dec. izvršeni reviziji. 4. odobritev računskega zaključka za l. 1930. 5. volitev predstojnika. 6. volitev izstopivšega člana predstojništva. 7. volitev treh članov nadzorništva. 8. izključitev članov. 9. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Toplicah, r. z. z n. z., se bo vršil 26. aprila 1931 ob pol 8. uri v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje računskega zaključka za l. 1930. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Gradbene zbruge „Dom in vrt“ v Trbovljah, r. z. z o. z., se bode vršil dne 26. aprila 1931 ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega letnega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev računskega zaključka za l. 1930. 4. dopolnilna volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Trebnjem, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo 26. aprila 1931 ob 7. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za l. 1930. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Trebnjem, r. z. z o. z., se bo vršil 26. aprila 1931 ob 8. uri v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev račun. zaključka za l. 1930. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.